

Látogatás a Szegedi Nyári Egyetemen

A délutáni előadások a Szegedi Nyári Egyetemen nem kötelezőek a hallgatók számára. Az iskolai filmintézet oktatófilm bemutatójára mégis szép számmal gyűltek össze a nyári egyetem hallgatói, az Ady téri egyetem nagy előadótermében. A vetítés szünetében az iskolai filmintézet munkájáról beszélgetünk Sárvari István igazgatóval és Barcs Ivánnal, az intézet munkatársával.

— Az iskolai filmintézet már tavaly is részt vett a Szegedi Nyári Egyetem munkájában. Legutóbb, s legjobb filmjeink bemutatásán felül részvételünk fő célja az, hogy a jelenlévő pedagógusokat tájékoztassuk az intézetünkben folyó munkáról, meggyőzzük őket az oktatófilmek korszerű, helyes használatának eredményességéről, s egyben igyekezzünk megteremteni a kapcsolatot is a jelenlévő pedagógusok iskolái és intézetük között — mondja Barcs Iván.

Akik először jöttek

A büfé előtt az egyik asztalnál kedves, szerény fiatalasszony ül. A kérdésre, hogy honnan jött, s itt volt-e tavaly is a nyári egyetemen, kicsit zavarba jön, majd így válaszol:

— Harkányfűdől jöttünk — s a férje felé int, aki éppen valami frissítő után néz — s az idén vagyunk itt először.

— S mi az oka, hogy éppen ezt a nyári egyetemet látogatták meg? Szegednek, vagy az egyetem programjának volt-e nagyobb vonzereje?

— Azt hiszem, mindkettőnek. A férjem ugyanis már

egy éve foglalkozik programozott oktatással. Van egy kísérleti osztálya is, de erről inkább ő tudna beszélni.

Nagy pohár málnaszörpvel a kezében épp ekkor érkezik a Kiss József, a harkányi általános iskola tanára, s most már harmadszor folyik tovább a beszélgetés.

— Dr. Kelemen Lászlónak, a pécsi Tanárképző Főiskola pedagógiai tanszéke vezetőjének irányításával a megyéből néhány kollegával vállalkoztunk arra, hogy egy-egy osztályban — mintegy kísérletként — bevezessük az úgynevezett programozott oktatást.

„Másodéves” hallgatók

Egy másik asztalnál vidám összeszokott — vagy legalábbis annak látszó — társaság ül. Mind az öten a kalocsai járásból valók, s a nyári egyetemen — ahogy tréfásan ők maguk mondják — már másodévesek. Gergely László és Keleti József Kalocsáról, Varga Miklós Dunaszentbenedekről, Tóth László Homokmégyről és Mihály László Kiskőrösről, már másodszor jöttek Szegedre, hogy részt vegyenek a nyári egyetem előadásain.

— A tavalyi, az audio-vizuális oktatás kérdéseivel foglalkozó program sok érdekes, jól bevált ötletet, gondolatot adott nekünk, gyakorló pedagógusoknak, s így érthető, hogy az idén is szívesen, várakozással tele jöttünk ide Szegedre — mondja Gergely László.

— S az eddigi előadások után hogyan látják, megfelel-e várakozásuknak az idei program?

— A programozott oktatás nálunk még teljesen új, gyökértelen dolog. S az általános, széles körű elterjedéséről — főleg gazdasági, de egyéb okok miatt is — egyelőre szó sem lehet — mondja Varga Miklós.

Öt lány és egy fiú

A folyosón egy újabb kis csoport tűnik fel. Öt lány és egy fiú siet az előadóterem felé, hogy elfoglalják szokásos helyüket a fejhallgatókkal felszerelt padokban. Ők ugyanis nem magyarok. Jadviga Karkas, Janyina Majka, Jadviga Kolans, Elzbieta Balicka, Jolanta Pinatowska, Wojciek Brajnak, a Varsói Pedagógiai Főiskola másod-, illetve harmadéves hallgatói, s az idén először vesznek részt a Szegedi Nyári Egyetemen. Reméljük, hazatérve — a nyári egyetem többi hallgatóival együtt — ők is gyümölcsoztetni tudják majd az itt hallottakat.

N. K.

Kállai Gyula:

A polgári nemzettől a szocialista nemzetig

Kállai Gyula előadása — amelyet most fűzet alakban jelentetett meg a Kossuth Kiadó — 1965. június 11-én hangzott el az MSZMP Központi Bizottsága Politikai Akadémiáján. Kállai Gyula előadásában először a nemzeti újjászülést és feléledését, a harci feladat elvégzését, a szocializációt, a különösen nagy súlyt helyez a kommunista szerepének és tevékenységének értékelésére: megállapítja, hogy ők jelentették a nemzeti függetlenségért és feléledésért vívott harc el-

Az ötödik lovas a félelem

Mintha egy modern fotókiállítás képeit mutatná a kamera, úgy sorakoznak egymásután *Az ötödik lovas a félelem* című új csehszlovák film első felvételei. A különös, merész kivágású képek után különös emberek következnek: a prágai Józsefváros lakói, vagy inkább egykori lakóinak napjainkban megidézett szellemképei, mert Zbyněk Brynych rendező filmje sokkal inkább nevezhető egy látomásorozatnak, mint reális, a kiválasztott hőseket önmaguk teljességében bemutató filmnek.

Az, hogy a film rendezője ilyen különös, látomásos módon idézi fel a német megszállás annyi kinnl és megaláztatással járó napjait, nagyonis érthető, hiszen ez a tragikus időszak az elmúlt évtizedek alatt a legtöbb emberben valóban egy borzalmas látomássá nőtt, amelynek figurái nem a köztünk járó hús-vér emberek, hanem a szenvedés megtestesítői vagy vészt és fájdalmat hozó fantomok.

A történet hőse Braun docens, akit a fasiszta megszállók elmozdítottak állásából, s a különben kiváló orvos kénytelen-kelletlen egy rakta kérését végzi. Órákat lajstromoz, étkészleteket tart nyilván, s közben önmagát őrli, miért ez a rettenetes kor, s miért ez a megalázó állapot.

A keserű egyhangúságot azonban egy váratlan esemény töri meg, Braun docens házának egyik lakójához különös vendég érkezik, egy súlyosan sebesült illegális harcos, akin csak az azonnali orvosi beavatkozás segíthet. Az egyetlen megbízható orvos, az orvosi gyakorlatától eltolt Braun. A sebesült megmentésével a történelem teszi fel Braun docensnek a kérdést: merre vállalni az életmentő beavatkozást, s ezzel magát is az ellenállók, a fasiszmussal nyíltan is szembeállók közé sorolja, vagy pusztulni hagyja a szerencsétlent.

Braun docens mint orvos, de még inkább mint ember az előbbi választja. Gondjaiba veszi az ismeretlen sebesültet, megoperálja, gyógyírt szerez neki, s mind kevésbé mérlegeli, mennyire hasznos ez az ő életét tekintve, sokkal inkább tettnek embersége s társadalmi — vagy még inkább politikai — haszna vezérli.

Ez a reális történet azonban igen áttételesen, különös szimbolikával elevenedik meg. Nemcsak Braun docens különös, jelképes figura, de a film valamennyi szereplőjét ilyennek látják az alkotók. Lényüknek csak a legfontosabb momentumait érzékeltetik, de azo-

kat többszörösen — néha már a komikumig — felnagyítva.

A rendezői elv a feldolgozási módot is meghatározza. Különös, álomszerű képeket látunk, kontrasztosan vagy nagyon elmosódva fényképezett arcokat. Jan Kalis operátor kamerája olykor szokatlanul sokáig kutat egy-egy különben lényegtelennek érzett tárgyon vagy látképen, de ezek a vélt ritmustörések a film további nézése közben megtervezett rendszerré állnak össze, s alapvetően meghatározzák a film hangulatát.

Nemcsak a fényképezési mód, a hanghatások alkalmazása is különös. Éles, szaggatott koppanások, hangsúlyozott neszek, bizarr, néha már szinte bántó muzsika kíséri s — nyugodtan állíthatjuk — egészíti ki, építi tovább a történetet.

Csak helyenként érzí a né-

ző, hogy a furcsa ritmus megtörik, hogy az egységes hangulatot disszonáns felhangok rontják. Ezek leginkább ott jelentkeznek, ahol a rendező — nem bízva a film mondanivalójának közérthetőségében — főhőseivel kommentáltatja is a látottakat. Kár ezt tennie, a képek ugyanis önmagukért beszélnek.

A színészek láthatólag megértették a rendező elképzelését: nem a köznap értelemben vett embereket elevenítene meg, hanem félig élő, félig elképzelt páriákat, vagy démonokat. Valamennyi közreműködő szereplő közül is kiemelkedik a főszerepet alakító Miroslav Machacek.

Befejezésül még csak annyit, hogy a különös címet a magyar néző nem érti. Nemcsak a film megtekintése előtt, de miután kijött a moziból, akkor sem.

A. L.

A windsori víg nők

A jó, öreg Sir John Falstaff ismételt feltámadása filmen méltán öregbíti századokon át kivívott hírnevét. George Tressler rendező nagy művészi hozzáértéssel fordítja le Otto Nicolai vígoperáját a film nyelvére. Egy pillanattig sem lohad a szereplők komédiázó kedve.

Ezért elsősorban a világhírű drámaíró, William Shakespeare-t illeti az elismerés. A hiú, piperkőc, hájas lovas oltóhatatlan szenvedéllyel hajhássza Windsor szép nőinek kegyét. A női furtang azonban és nem utolsósorban a női hűség győzedelmekedik a szoknyavadász felett. Végül mindenki jó képet vág a mókához, meg a póruljárt lovag is. Nicolai vígoperája egy bővérű kor-szak harsányan vidám zenéi újjáélesztése. Hol van még olyan opera, ahol a szoprán hősnő áriát énekel,

miközben levetkőzik és fűródni készül? Erős fizikumú főhőst kíván az, hogy megőrizze hangját, miközben egy kosárba gyömszőlik és a tóba dobja. Mindez azonban adva van. Colette Boky és Norman Foster személyében.

Külön érdekessége a filmnek, hogy régi ismerősünk, a tavalyi szabadtéri játékon az Aidában fellépő Edmond Hurshel is szerepel a filmben. Kitűnő énekesi teljesítményt nyújt még Mildred Miller, aki tizenöt éve a New York-i Metropolitan tagja és a népszerű Igor Gorin. A közreműködő zongoristák szimfonikusok zenekarárt Horváth Milán vezényli. A szélesvásznú, színes angol film jó szórakozás mind azoknak, akik a helyzetkomikumra épülő vaskos humort és a zenét szeretik.

Pr. Z.

Herman Ottó-émlékünnepség

Herman Ottó, a nagy magyar természettudós 130 évvel ezelőtt született, élete nagy részét a Bükk-hegység vadregényes erdeiben töltötte, és ezt a tájat vallotta otthonának. Miskolcot és környékét nagyon szerette és gyakran emlegette, hogy halála után Hámorban temessék el. Erről így írt 1914-ben Zorger Ignácnak, a hámori bíróknak: „...de azt vegye tudomásul, hogy én

azért nem szakadok el bíró uramtól és Hámortól, majd oda fogok temetkezni...” A budapesti Kerepesi temetőben nyugvó nagy magyar tudós végakarátának teljesítésére — születésének 130. évfordulója alkalmából — az idén kerül sor. Szeptemberben nagyszabású emlékünnepséget rendeznek Miskolcon. Az ünnepi nap programja már elkészült.

KÖMÜVESEKET ÉS FÉRFI SEGÉDMUNKASOKAT alkalmazunk mórakalmi és szőregi munkahelyeinkre. LAKATOSOKAT, VILLANYSZERELŐKET ÉS ESZTERGÁLYOST

karbantartási munkákra.

Jelentkezés Szeged, Tábor u. 3. PINCEGAZDASÁG. x K 305

Kiállítások Szegeden

július 24-től augusztus 1-ig

Kamaraszínház termelben Horváth Mihály utca 3.

Bemutatóra kerülnek:

modern lakószobák

korszerű lakásfelszerelési cikkek.

Porcelán, kerámia

diszműárak. vázák. készletek

Nyitva naponta 10—19 óráig.

Szombat, vasárnap 10—20 óráig.

BÜTORÉRT, ÜVERT, IPARCIKK KISKER. V.

x H 53 749

Közüti vizsgáztatásra előkészített

UTOS 45-ös traktor

tipizálás végett eladó, valamint 4 darab

500 kg-os mázsa.

Dózsa Tsz. Földeák. — Telefon: 12

S 122 400

Július 24-én MEGNYÍLIK a

Lakás Berendezési Áruház

Szeged, Kálvin tér.

Lakástextil-árusítás augusztus 2-től.

Csm. Vegyes-IPARCIKK Kiskereskedelmi Vállalat

x S 72 639